

010417-1

V proslulých úvahách o kráse vychází Plotinos od krásy skutečností, které vidíme, ale i těch, které slyšíme, a od smyslového vnímání „výš“, neboť „jsou krásná i zaměstnání, jednání, trvalé stavy (jednající) a vědy, a krása rovněž náleží zdatnostem“. A pak je formulována otázka či problém, a Rezek překládá následovně: „zda existuje něco, co těmto krásným věcem předchází“ (7682, s. 17). V tom se skrývají dva závažné problémy: 1) co máme rozumět oním „předcházením“? Jde o souvislost jen časovou, nebo dokonce kauzální, anebo jde o nějakou hierarchii? (Tradiční způsob tázání, jak je míval ve zvyku formulovat Patočka, býval zaměřen k tomuto „předcházejícímu“ jakožto k tomu, co ono další a druhotné „umožňuje a zakládá“; k této formulaci se ještě vrátíme.) Ale je tu ještě druhý problém: 2) můžeme o tom, co uvedeným způsobem „předchází“, mluvit jako o „existujícím“? Co v takovém případě máme na mysli? Nějaký původnější, ale přetrvávající „výskyt“? Kdyby šlo jen o „předcházení“ časové, nebylo by možno vůbec mluvit o „existování“, neboť to, co předchází přítomnosti, prostě již není, tedy neexistuje. Lze vůbec předpokládat, že jakási „krása vůbec“, „krása o sobě“ apod. je tu (či dokonce tu musí být) dříve a základněji než cokoli, co je krásné a co se tedy svou krásou podílí (participuje) na kráse o sobě?

(Písek, 010417-1.)